

ბოლნისისა და თეთრიწყაროს მუნიციპალიტეტების ტოპონიმების გეოგრაფიული ასპექტები

გიორგი აბრამიშვილი

ელ-ფოსტა: giorgi.abramishvili750@ens.tsu.edu.ge

გეოგრაფიის დეპარტამენტი, ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ი. ჭავჭავაძის გამზირი 3, თბილისი, 0179, საქართველო

ბოლნისისა და თეთრიწყაროს მუნიციპალიტეტების ტოპონიმის მრავალფეროვანი ისტორიული, გეოგრაფიული და ეთნოკულტურული პროცესების ანარეკლია. აღნიშნული კვლევა მიზნად ისახავს მუნიციპალიტეტების ტოპონიმური მემკვიდრეობის გეოგრაფიული ანალიზის ჩატარებას, სივრცით-ტიპოლოგიური თავისებურებების გამოვლენას და სახელწოდებების ევოლუციის შესწავლას. კვლევაში ყურადღება გამახვილებულია ფიზიკურ-გეოგრაფიულ, ისტორიულ, ეთნიკურ, რელიგიურ და სოციალურ-ეკონომიკურ ფაქტორებზე, რომლებიც გავლენას ახდენენ ტოპონიმების ფორმირებასა და ცვლილებაზე.

კვლევის მეთოდოლოგია ეფუძნება როგორც ისტორიულ-გეოგრაფიულ, ისე თანამედროვე გეოინფორმაციულ (GIS) ანალიზს. მონაცემთა წყაროებად გამოყენებულია ისტორიული დოკუმენტები, არქივები, რუკები, ასევე ადგილობრივი მოსახლეობისგან შეგროვებული ლექსიკური და ეთნოგრაფიული მასალა, რაც კვლევის შედეგებს უფრო კომპლექსურსა და ინტერაქტიულს ხდის.

მიღებული შედეგები ცხადყოფს, რომ ბოლნისისა და თეთრიწყაროს მუნიციპალიტეტების ტოპონიმის მრავალფეროვნება და ისტორიულად მრავალმრიანია, რაც გამოწვეულია რეგიონის ეთნიკური მრავალფეროვნებით, ისტორიული მიგრაციებითა და პოლიტიკური ტრანსფორმაციებით. კვლევა წარმოაჩენს, თუ როგორ აისახება ტოპონიმებში რეგიონის ბუნებრივი ლანდშაფტი, ადგილობრივი ტრადიციები, ისტორიული მოვლენები და კულტურული ურთიერთობები. კვლევაში ხდება ტოპონიმების ეტიმოლოგიური, სტრუქტურული და ფუნქციური ანალიზი. ასევე, განიხილება ტოპონიმების ცვლილებების მიზეზები, როგორცაა ენობრივი ასიმილაცია, ადმინისტრაციული რეფორმები, ისტორიული კონფლიქტები და დემოგრაფიული მიგრაციები.

აღნიშნული კვლევა მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს რეგიონული ტოპონიმის უკეთ გააზრებას, მის დაცვას და მომავალში სახელწოდებების სტანდარტიზაციის პროცესს. მიღებული შედეგები შესაძლოა გამოყენებულ იქნას სამეცნიერო, საგანმანათლებლო და კულტურულ-საკონსერვაციო მიზნებისთვის.